

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΣΚΑΓΚΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΝΤΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 2107767417-8

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

Σχέδιο νόμου για τα Μέτρα Θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιφέρει σημαντική αλλαγή στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο των άρθρων 38 – 41 και 69 - 70 του Ποινικού Κώδικα. Η αναθεώρηση των συγκεκριμένων διατάξεων, συνοδεύεται από τις αναγκαίες αλλαγές στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και από τη διαμόρφωση ειδικών κανόνων εκτέλεσης των προβλεπόμενων μέτρων, όπως απαιτεί το άρθρο 56 του Ποινικού Κώδικα.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:

1. **Μέρος Α' (άρθρα 1 έως 3)** - τροποποιήσεις διατάξεων του Ποινικού Κώδικα
2. **Μέρος Β' (άρθρα 4 έως 8)** – τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας
3. **Μέρος Γ' (άρθρα 9 έως 20)** - Κανόνες εκτέλεσης του μέτρου ασφαλείας των άρθρων 69 και 70^Α του Ποινικού Κώδικα
4. **Μέρος Δ' (άρθρα 21 έως 22)** - μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις.

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Κρίνεται αναγκαία η αναθεώρηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου διότι η ισχύουσα νομοθεσία βασίζεται σε αντιλήψεις των αρχών του προηγούμενου αιώνα, όταν τα μόνα μέτρα για δράστες αξιόποινων πράξεων με ψυχικές ή νοητικές διαταραχές που απέκλειαν ή μείωναν ουσιωδώς τον καταλογισμό τους ήταν ο εγκλεισμός στα άσυλα για αόριστο χρονικό διάστημα, με βασικό στόχο την αντιμετώπιση της επικινδυνότητας και την προφύλαξη της κοινωνίας. Τα μέτρα της αξιολογούμενης ρύθμισης έχουν ως βασικό άξονα την εξασφάλιση της θεραπείας ταυτόχρονα με την ασφάλεια του ίδιων των ακαταλόγιστων ή μειωμένου καταλογισμού δραστών και των τρίτων.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Κύριος στόχος της επιδιωκόμενης ρύθμισης είναι η διασφάλιση ενός ποιοτικού επιπέδου νοσηλείας και παρακολούθησης των ακαταλόγιστων ή μειωμένου καταλογισμού δραστών, που προκρίνεται του στόχου της αποκλειστικής σωφρονιστικής επιτήρησης, υπό τον όρο ότι η θεραπεία υπηρετεί την ασφάλεια και η φύλαξη δεν υπονομεύει τη θεραπεία. Σε αυτό το πλαίσιο, η παραδοσιακή αντίληψη που αντιμετώπιζε τη θεραπευτική φύλαξη μόνο υπό το πρίσμα της ασφάλειας, εμπλουτίζεται με τις σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις για την ψυχιατρική περίθαλψη, ως παροχή υπηρεσιών (ψυχικής) υγείας αλλά και κοινωνικής επανένταξης.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

Η προτεινόμενη ρύθμιση επηρεάζει άμεσα την ευάλωτη κοινωνική ομάδα των ακαταλόγιστων ή μειωμένου καταλογισμού (λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής) δραστών αλλά και τον γενικό πληθυσμό.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών

Δεν έχουμε υπόψη μας συγκεκριμένο τέτοιο παράδειγμα

2.2. Αναφέρατε τουλάχιστον ένα παράδειγμα αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΟΟΣΑ (εφόσον υπάρχει) και αιτιολογήστε τον λόγο για τον οποίο επιλέξατε τη συγκεκριμένη χώρα.

Δεν έχουμε υπόψη μας συγκεκριμένο τέτοιο παράδειγμα

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

- Η σύσταση, κατάργηση ή συγχώνευση των προβλεπόμενων στο άρθρο 11 παρ. 1 Ειδικών Τμημάτων δημόσιων ψυχιατρικών ή γενικών νοσοκομείων γίνεται με προεδρικό διάταγμα, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ο τρόπος οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας των ανωτέρω τμημάτων καθορίζεται με κοινή απόφαση των ίδιων Υπουργών.
- Ο προσδιορισμός της μονάδας όπου θα εκτελεστεί το μέτρο ασφαλείας γίνεται από Κατάλογο μονάδων κατάλληλων για την εκτέλεσή του, ο οποίος καταρτίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Υγείας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποστέλλεται στα πρωτοδικεία και εφετεία της χώρας καθώς και στους διευθυντές όλων των μονάδων του Καταλόγου.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1 Αναφέρατε αναλυτικά ποιες κατηγορίες επιχειρήσεων αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

-

3.2 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς

-

3.3 Μετρήστε το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις πριν και μετά την αξιολογούμενη ρύθμιση, με την χρήση του «τυποποιημένου μοντέλου κόστους»

-

3.4 Αναφέρατε αναλυτικά την επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων

-

3.5. Αναφέρατε αναλυτικά και αιτιολογήστε την επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

-

3.6. Προσδιορίστε το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους»

-

3.7 Προσδιορίστε ειδικότερα και μετρήστε αναλυτικά και ξεχωριστά το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από την προτεινόμενη ρύθμιση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις

-

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Το παρόν νομοσχέδιο δεν εισάγει νέα βάρη ή απώλειες εσόδων στον κρατικό προϋπολογισμό ή στα ασφαλιστικά ταμεία.

3.9. Προσδιορίστε αναλυτικά τυχόν συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία

-

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά

- Ουσιαστικότερη και αποτελεσματικότερη προστασία των δικαιωμάτων των ακαταλόγιστων ή μειωμένου καταλογισμού δραστών. Με αυτόν τον τρόπο επιλύονται τα προβλήματα τα οποία αντιμετώπιζαν οι δράστες αξιόποινων πράξεων με ψυχική ή διανοητική διαταραχή, όπως για παράδειγμα ο μακροχρόνιος εγκλεισμός τους στο ψυχιατρείο, με συνέπεια την εμφάνιση στοιχείων ιδρυματισμού.
- Η προτεινόμενη ρύθμιση εγγυάται το κατάλληλο θεραπευτικό αποτέλεσμα, ταυτόχρονα με την ασφάλεια του ίδιων των ακαταλόγιστων ή μειωμένου καταλογισμού δραστών αλλά και των τρίτων

4.2. Αναφέρατε τα σημερινά δεδομένα για κάθε ένα τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση, όπως αυτά προκύπτουν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία

-

4.3. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση

-

4.4. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, τα οποία επιφέρουν βελτίωση των υπηρεσιών του Κράτους προς τον πολίτη

-

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

-

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

5.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και τη μείωση των περιβαλλοντικών κινδύνων

-

5.2. Αναφέρατε περιληπτικά τα βασικά σημεία της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την προτεινόμενη ρύθμιση (εφόσον υπάρχει)

Δεδομένου ότι το προτεινόμενο σχέδιο νόμου δεν έχει άμεση επίπτωση στο φυσικό περιβάλλον, δεν απαιτείται μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είχε την νομοθετική πρωτοβουλία για την παρόν νομοσχέδιο

8.2. Αναφέρατε τις οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης

-

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση

-

8.4. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, αναφέρατε συνοπτικά τη γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β' 953) και επισυνάψτε τη μελέτη σκοπιμότητας και την οικονομοτεχνική μελέτη

Το παρόν νομοσχέδιο δεν προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου ως εκ τούτου δεν υφίσταται γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ169/13-1-2010 (Β' 19)

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

Η Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή που συνέταξε το παρόν νομοσχέδιο έλαβε υπόψη της το εγχειρίδιο οδηγιών της ΚΕ.Ν.Ε. Το κείμενο του νομοσχεδίου είναι λιτό, απλό,

σαφές και άμεσο, διατυπωμένο στη δημοτική, χωρίς περίπλοκα σχήματα λόγου ή τεχνικούς όρους που έχουν ανάγκη εξειδίκευσης ή ερμηνείας.

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

Καταργούνται τα άρθρα 38 έως 41 του Ποινικού Κώδικα, όπως και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νομοσχεδίου. Τροποποιούνται τα άρθρα 69 και 70 του Ποινικού Κώδικα και προστίθεται άρθρο 70^A στον Ποινικό Κώδικα.

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

Το παρόν σχέδιο νόμου βελτιώνει το ισχύον θεσμικό πλαίσιο των άρθρων 38 – 41 και 69 - 70 του Ποινικού Κώδικα

9.4. Προσδιορίστε τις διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις καταργούν ρητώς και αιτιολογήστε την επιλογή αυτή

-